

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2371

Vragen van het lid **De Roon** (PVV) aan de Ministers van Buitenlandse Zaken, van Defensie en van Infrastructuur en Waterstaat over *het gebruik van MANPADS in de Syrische provincie Idlib en de risico's voor de burgerluchtvaart* (ingezonden 6 maart 2020).

Antwoord van Minister **Blok** (Buitenlandse Zaken) en van Minister **Bijleveld-Schouten** (Defensie), mede namens de Minister van Infrastructuur en Waterstaat (ontvangen 7 april 2020).

Vraag 1

Bent u bekend met de berichtgeving dat onlangs meerdere militaire helikopters en vliegtuigen van de Syrische luchtmacht zijn neergehaald met behulp van Man-portable air-defense systems (MANPADS), draagbare luchtverdedigingssystemen?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Worden de MANPADS in kwestie ingezet door het Turkse leger of (ook) door islamitische strijdgroepen die gesteund worden door het Turkse leger?

Antwoord 2

Op sociale media zijn beelden te zien die de inzet van MANPADS tonen in Noordwest-Syrië. Deze wekken de indruk dat Turkse militairen – opererend in de directe nabijheid van oppositiestrijders – deze MANPADS bedienen en niet de strijders zelf. Het kabinet kan dit evenwel niet met zekerheid bevestigen.

Vraag 3

Indien de MANPADS worden gebruikt door islamitische strijdgroepen, kunt u dan aangeven welke strijdgroepen het betreft? Betreft het groepen die internationaal als terreurorganisaties worden aangemerkt en op terrorisme-

¹ Thedrive.com, 28 februari 2020, «Turkey Strikes Back And Calls For No-Fly-Zone After Its Troops Die In Syria Airstrikes (Updated)» (<https://www.thedrive.com/the-war-zone/32394/turkey-strikes-back-and-calls-for-no-fly-zone-after-its-troops-die-in-syria-airstrikes>) en: ISWNEWS.com, 13 februari 2020, Video «Moment of targeting the Syrian helicopter by Turkish army forces with using a MANPAD» (<https://english.iswnews.com/11381/video-moment-of-targeting-the-syrian-helicopter-by-turkish-army-forces-with-using-a-manpad/>).

lijsten staan? Betreft het strijdgroepen die ook door Nederland zijn gesteund in het kader van het totaal mislukte NLA-programma in Syrië?

Antwoord 3

Zie antwoord op vraag 2. Beelden op sociale media en andere berichten lijken er daarnaast op te duiden dat de Turkse strijdkrachten primair optreden in samenhang met de zogeheten *Syrian National Army* (SNA), een koepelorganisatie van strijdgroepen waarmee Turkije al langere tijd samenwerkt, zoals in de operaties *Euphrates Shield* (tegen ISIS), *Olive Branch* en *Spring Peace* (beide tegen de Syrisch-Koerdische YPG).

Zoals eerder aan uw Kamer gemeld (Kamerstuk 32 623, nr. 229) doet het kabinet in het openbaar geen uitspraken over de groepen die al-dan-niet NLA-steun hebben ontvangen van Nederland.

Vraag 4

Bent u gezien de mogelijke proliferatie en de daaraan gekoppelde risico's voor de burgerluchtvaart bereid, desnoods in NAVO-verband, bij Turkije navraag te doen naar wat hun beleid is ten aanzien van het gebruik van MANPADS in de Syrische provincie Idlib? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 4

Het wel of niet inzetten van MANPADS door een land is een soevereine beslissing. Nederland heeft zijn zorgen over eventuele proliferatie van deze systemen in diplomatieke contacten met Turkije gedeeld. Zie ook het antwoord op vraag 2.

Vraag 5

Deelt u de mening dat de (mogelijke) proliferatie van MANPADS onder islamitische strijdgroepen onaanvaardbare risico's met zich kan meebrengen voor de burgerluchtvaart? Zo ja, bent u bereid het gebruik van MANPADS in de Syrische provincie Idlib tot op de bodem uit te zoeken en de Kamer hierover te informeren?

Antwoord 5

MANPADS kunnen een gevaar vormen voor de burgerluchtvaart. Vanwege het beperkte bereik van MANPADS bestaat het gevaar vooral wanneer op geringe hoogte wordt gevlogen, bij voorbeeld bij het opstijgen of dalen van vliegtuigen. Nederlandse luchtvaartmaatschappijen vliegen, in overeenstemming met het advies van de *European Aviation Safety Agency* (EASA), noch op bestemmingen in Syrië noch, op grote hoogte, over Syrisch grondgebied. Daarbij delen Nederlandse luchtvaartmaatschappijen ook geen codeshare vluchten met luchtvaartmaatschappijen die wel over Syrië vliegen. Aangezien er daarom geen dreiging uitgaat van de aanwezigheid van MANPADS in de Syrische provincie Idlib voor de Nederlandse burgerluchtvaart is er op dit moment geen noodzaak om hier als Nederland nader onderzoek naar te verrichten. Nederland is wel van mening dat proliferatie van MANPADS onder islamitische strijdgroepen een groot risico met zich mee zou kunnen brengen en heeft de Nederlandse zorgen over eventuele proliferatie van deze systemen ook in diplomatieke contacten met Turkije gedeeld.

Vraag 6

Indien blijkt dat Turkije MANPADS heeft geleverd aan niet-statelijke islamitische strijdgroepen in Syrië, welke maatregelen gaat u dan treffen om verdere leveranties van MANPADS aan deze groepen te voorkomen? Welke rol kan de NAVO hierin spelen?

Antwoord 6

Zoals in het antwoord op vraag 2 gesteld, zijn op sociale media beelden te zien die de inzet van MANPADS tonen in Noordwest-Syrië. Deze wekken de indruk dat Turkse militairen – opererend in de directe nabijheid van oppositievrijdrijders – deze MANPADS bedienen en niet de strijders zelf. Hoewel het kabinet dit niet met zekerheid kan bevestigen, is er op dit moment geen aanleiding om van het tegendeel uit te gaan. Nederland heeft de Nederlandse zorgen over eventuele proliferatie van deze systemen in diplomatieke

contacten met Turkije gedeeld, en ziet voorts geen aanleiding om deze kwestie ook in NAVO-verband te adresseren.

Vraag 7

Wilt u deze vragen ieder afzonderlijk beantwoorden?

Antwoord 7

Ja.